

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

**Ijtimoiy-gumanitar
fanlarning dolzARB
muammolari**

Son 2. Jild 4.

2024

SCIENCEPROBLEMS.UZ

**ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ
ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ**

№ 2(4) - 2024

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2024

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Укташ Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Аброр – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

Турсунов Равшан Нормуратович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Холикулов Ахмаджон Боймаҳамматовиҷ – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Габриэльян Софья Ивановна – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Миллий Университети.

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Раја Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Насирходжаева Дилафруз Сабитхановна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Остонокулов Азамат Абдукаримович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент молия институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўқтамович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Хожаев Азизхон Сайдалохонович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Фарғона политехника институти

Холов Актам Ҳатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Ҳамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б, Тошкент молия институти;

Шакаров Кулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яҳшиликов Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Файбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Сайдова Камола Усканбаевна – фалсафа фанлари доктори, "Tashkent International University of Education" халқаро университети;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Ўроқова Ойсулув Жамолиддиновна – фалсафа фанлари доктори, доцент, Андижон давлат тибиёт институти, Ижтимоий-гуманитар фанлар кафедраси мудири;

Носирходжаева Гулнора Абдукаҳаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Турдиев Бехruz Собирович – фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Бухоро давлат университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳасанов Шавкат Аҳадович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Бахронова Дилрабо Келдиёровна – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Мирсанов Ғайбулло Қулмурадович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Салаҳутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Рахман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдулаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти хузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти хузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАР:

Ахмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуротовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат хавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти хузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Файбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти хузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Утемуратов Махмут Ажимуратович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳакимов Комил Бахтиярович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Юсупов Сардорбек Баходирович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Амиров Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судъялар олий кенгаши хузуридаги Судъялар олий мактаби;

Жўраев Шерзод Юлдашевич – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Бабаджанов Атабек Давронбекович – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Раҳматов Элёр Жумабоевич - юридик фанлар номзоди, Тошкент давлат юридик университети;

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Хашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна - педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети хузуридаги педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;

Қаюмова Насиба Ашурновна - педагогика фанлари доктори, профессор, Қарши давлат университети;

Тайланова Шохида Зайневна - педагогика фанлари доктори, доцент;

Жуманиёзова Мұхәйё Тожиевна – педагогика фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Ибрахимов Санжар Урунбаевич – педагогика фанлари доктори, Иқтисодиёт ва педагогика университети;

Жавлиева Шахноза Баходировна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети;

Бобомуротова Латофат Элмуродовна - педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Васила Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Хайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбаҳор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психологияси кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна - психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Шамшетова Анжим Карамаддиновна – психология фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарканд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодира Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;
Сеитов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

Содиқова Шоҳида Мархабоевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси.

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атакулович –сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;
Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич –сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Махкамаси хузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхатига киритилган.

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари” электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” маъсулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:
scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:
(99) 602-09-84 (telegram).

МУНДАРИЖА

07.00.00 – ТАРИХ ФАНЛАРИ

Файзуллаева Мавлюда Хамзаевна
 ЎЗБЕК ВА ТОЖИК АНЪНАВИЙ ТАОМЛАРИДА ЭТНОМАДАНИЙ АЛОҚАЛАРНИНГ АКС
 ЭТИШИ (СУРХОН ВОҲАСИ МИСОЛИДА) 10-15

Umarov Sardor Yakubovich
 QAYTA BIRLASHGAN GERMANIYADA MEHNAT BOZORINI ISLOH QILISH, AHOLI BANDLIGI,
 DEMOGRAFIK O'ZGARISHLAR 16-20

08.00.00 – ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ

Shadiyeva Gulnora Mardiyevna
 O'ZBEKİSTONDA EKSPORTNING OSHISHINING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIR ETISH
 YO'LLARI 21-29

Халилдинов Азизбек Абдуқаҳхоровиҷ
 КИЧИК БИЗНЕС ВА ХУСУСИЙ ТАДБИРКОРЛИК СУБЪЕКТЛАРИ ФАОЛИЯТИНИ
 БОШҚАРИШГА ОИД НАЗАРИЙ ҚАРАШЛАР 30-34

Мавлянов Мажид, Урдушев Ҳамракуլ
 КЛАСТЕР ЁНДАШУВИ: ЧОРВАЧИЛИК КЛАСТЕРЛАРИНИНГ АФЗАЛЛИКЛАРИ 35-45

Асроров Азизбек Исомиддин угли
 ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ПРИРОДА РИСКОВ, ВОЗНИКАЮЩИХ В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ
 КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ 46-52

Xaydarova Durdona Shuxratjon qizi, Achilboyeva Sevinch O'tkir qizi
 MAHALLIY BUDJET DAROMADLARI HISOBI TASHKIL ETISHNING NAZARIY JIHATLARI. 53-60

Камалов Ақмал Сайдакбаровиҷ
 ХАЛҚАРО ТРАНСПОРТ ЛОЙИҲАЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРИЛИШИ ЭҲТИМОЛЛИГИНИНГ
 ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ИҚТИСОДИЙ ХАВФСИЗЛИГИГА ТАҲСИРИНИ БАҲОЛАШ
 УСЛУБИЯТИ ИШЛАБ ЧИҚИШ 61-68

Namazov Gafur Shokulovich
 IQTISODIYOTDA GIBRID MODELLARNI QO'LLASH 69-75

09.00.00 – ФАЛСАФА ФАНЛАРИ

Rasulov Azizkhon Mukhammadqodirovich
 YANGI O'ZBEKİSTONDA OMMAVIY AXBOROT VOSITALARINING TIZIMLI O'ZGARISHI 76-81

Kadirova Ziyoda Rahimjanovna
 ISLOM FALSAFASIDA ILM TUSHUNCHASINING MOHIYATI 82-86

Turdiyev Bexruz Sobirovich
 JAMIYAT IDEOSFERASINING IJTIMOIY-FALSAFIY TAHLILI 87-92

Alimatova Nargis Abdusalilovna
 KONSTITUTSIYADA HALOL RAQOBAT KAFOLATI 93-98

Abdullahayev Ibodulla Abdullayevich, Mustafoyeva Feruza Xurshid qizi
 MA'NAVIYAT – YANGI O'ZBEKİSTON TARAQQIYOTINING MUHIM POYDEVORIDIR..... 99-103

<i>Кувандиков Шокир Облоқулович</i> МАҲМУДХЎЖА БЕҲБУДИЙ МИЛЛИЙ-МАҶНАВИЙ ҚАРАШЛАРИНИНГ ИЖТИМОИЙ ФАЛСАФИЙ МАНБАЛАРИ	104-111
<i>Yusupaliyev Orzimurod Odilovich</i> YOSHLAR MAFKURAVIY ONGI TRANSFORMATSIYALASHUVINING BUGUNGI KUNDAGI AHAMIYATI: MUAMMO VA YECHIMLAR	112-119
<i>Eshonqulov Laziz Norqobul o'g'li</i> BADIY MUHITDA TANQIDIYLIK VA SATIRANING TABIIY KOMMUNIKATSIYASI	120-125
10.00.00 - ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ	
<i>Saitova Nilufar Djumaydillayevna</i> YOSH O'ZBEK SHOIRLARI: VOQELIKNI IDROK ETISH VA UNI BADIY IFODALASH TENDENSIYALARI	126-130
<i>Nurmanov Furqat Xayitqulovich</i> O'G'UZ" ETNONIMI VA O'G'UZLAR	131-137
<i>Qudratova Sitora Olimovna</i> AQSH HIKOYACHILIGI TARIXI VA SPETSIFIKASINING BADIY IFODASI HAMDA JANR IJODKORLARI	138-148
<i>Fayziyeva Aziza Anvarovna, Safarova Nigora Axatovna</i> METAFORALARNING O'ZBEKCHA TARJIMASIGA KOGNITIV YONDASHUV	149-153
<i>Qodirova Madinabonus Murodjon qizi</i> LINGVISTIK TA'MINOT VOSITALARI: TUZILISHI VA TARKIBI	154-159
<i>Аллабердиева Регина, Мадалов Навруз</i> ТАКСОНОМИЯ ГЕНДЕРНО-МАРКИРОВАННЫХ ПАРЕМИЙ - РЕГУЛЯТИВОВ АНГЛИЙСКОГО И РУССКОГО ЯЗЫКОВ	160-165
<i>Azimova Aziza Alisher qizi</i> INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA KONCHILIK LEKSIK BIRLIKALARINING LEKSIK-SEMANTIK XUSUSUYATLARI	166-172
<i>Shoymardonov Ilhom Alixonovich</i> BAHOR, YOZ, KUZ MAVSUMLARI BILAN BOG'LIQ BOLALAR QO'SHIQLARI	173-178
<i>Raxmatova Dilafruz Nusratilloyevna</i> SAMARQAND JADIDCHILIK MAKTABI VAKILLARI ASARLARINING TIL XUSUSIYATI....	179-184
<i>Mirzayev Jasur, Madalov Navruz</i> THE DIALOGIC NATURE OF PERSONIFICATION IN THE POETICS OF WILLIAM BLAKE	185-190
<i>Yuan Xiaowei</i> ON THE TITLE AND LEXICAL FEATURES OF THE WINTER OLYMPICS NEWS REPORT IN CHINA DAILY	191-197
12.00.00 - ЮРИДИК ФАНЛАР	
<i>Ражабов Нариман Шарифбаевич</i> НЕКОТОРЫЕ ВОПРОСЫ ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ДОБРОВОЛЬНОЙ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ СЕРТИФИКАЦИИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	198-206
<i>Yakubova Iroda Bahramovna</i> MULKIY HUQUQLARNI JAMOAVIY ASOSDA BOSHQARUVCHI TASHKILOTLAR VA MUALLIFLIK	

HUQUQI OBYEKTALARIDAN FOYDALANUVCHI SHAXSLAR O'RTASIDAGI SHARTNOMALAR TASNIFI..... 207-212

Inoyatov Behruzjon Umidjon o'g'li

TOVAR BELGILARINING HUQUQIY JIHATDAN MUHOFAZA QILISHNI TARTIBGA SOLUVCHI QONUNCHILIKNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI 213-220

Раимова Шохсанам Ғайратжоновна

РЕЦИДИВ ЖИНОЯТЛАР ВА УЛАННИГ ҲУҚУҚИЙ АҲАМИЯТИ 221-227

Mukumov Bobur

CURRENT ISSUES OF IMPROVING THE PROTECTION OF INTELLECTUAL PROPERTY AT THE INTERNATIONAL LEVEL..... 228-234

Нодирахон Абдурахманова

ВЛИЯНИЕ ТЕХНОЛОГИИ БЛОКЧЕЙН, СМАРТ-КОНТРАКТОВ И КРИПТОВАЛЮТ НА РАЗВИТИЕ ПРАВА..... 235-239

Акмалхонов Боситхон Азизхон ўғли

ЗАЩИТА ПРАВА ЧАСТНОЙ СОБСТВЕННОСТИ В ПРАКТИКЕ ЕВРОПЕЙСКОГО СУДА ПО ПРАВАМ ЧЕЛОВЕКА..... 240-246

Turakulova Nazira

MUALLIFLIK HUQUQIDA MULKIY HUQUQLARNI JAMOVIY BOSHQARISH 247-260

Якубов Бекзод Эркинбаевич

КЕЧИКТИРИБ БЎЛМАЙДИГАН ҲОЛЛАРДА ТЕЗКОР – ҚИДИРУВ ТАДБИРЛАРИНИ ЎТКАЗИШ ТАРТИБИ ВА УНИНГ ҲУҚУҚИЙ АСОСЛАРИ..... 261-265

13.00.00 – ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ

Mamajonov Xoshimjon Abdumalikovich

FIZIKA FANINI IJODIY O'ZLASHTIRISH YO'LLARI (AKADEMIK LITSEYLAR MISOLIDA) 266-271

Tkacheva Anastasiya Aleksandrovna

O'ZBEKİSTON OLİY O'QUV YURTЛАRIDA İSPAN TİLİ BO'YICHA İJTİMOİY-MADANIY KOMPETENTLİKNI O'QITISH STRATEGİYASINI ISHLAB CHIQISH 272-281

Haqberdiyev Baxtiyor Rustamovich

TASVIRIY SAN'AT VA MUHANDISLIK GRAFIKASI FANLARINI BOSHQA FANLAR BILAN INTEGRATSIYASI..... 282-287

Jumayev Xushboq Soatmumin o'g'li

KICHIK MAKTAB YOSHIDAGI O'QUVCHILAR XOTIRASINI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI 288-291

Omonqulov Ulug'bek Maxsiddin o'g'li

IQTIDORLI O'QUVCHILAR BILAN ISHLASH METODIKASI..... 292-296

Jumaboev Nabi Pardaboevich

THE NEED TO USE AESTHETIC VIEWS OF EASTERN THINKERS IN THE EDUCATIONAL SYSTEM 297-304

Kayumov Erkin Kazakbayevich

TASVIRIY SAN'ATNING O'QUVCHILAR IDROKI VA IJODKORLIGINI SHAKLLANTIRISHDAGI ROLI 305-310

<i>Yusupova Feruza Hajiboyevna, Gaipova Nilufar Jasurbekovna</i> MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNG EKOLOGIK TA'LIM BERISHDA GRAFIK ORGANAYZERLARNING ROLI	311-317
<i>Karshiboyeva Dilafruz Boxodirovna</i> SOMONIYLAR DAVRI SAN'ATI VA UNING JAHON TARIXIDAGI ROLI.....	318-322

Azimova Aziza Alisher qizi
Xalqaro Nordik Universiteti
“Xorjiy tillar” kafedrasи katta o‘qituvchisi
azimova@nordicmail.uz

INGLIZ VA O‘ZBEK TILLARIDA KONCHILIK LEKSIK BIRLIKALARINING LEKSIK- SEMANTIK XUSUSUYATLARI

Annotatsiya. Ushbu maqolada ingliz va o‘zbek tillaridagi kon leksik birliklarining leksik-semantik xususiyatlari ko‘rib chiqiladi. Tog'-kon terminologiyasi keng ko‘lamli texnik, ekologik, iqtisodiy va ijtimoiy jihatlarni o‘z ichiga olgan tog'-kon sanoatida samarali muloqot qilishda hal qiluvchi rol o‘ynaydi. Tadqiqot foydali qazilmalarни qidirish, geologiya, foydali qazilmalar tasnifi, tog'-kon ishchi kuchi, xavfsiz ishlash tartib-qoidalari, iqtisodiy mulohazalar va mahalliy tog'-kon amaliyotini tavsiflash uchun ishlataladigan maxsus lug'atni o‘rganadi. Bundan tashqari, u texnologiyadagi yutuqlar, atrof-muhit muammolari va sanoat standartlarini aks ettiruvchi konchilik terminologiyasining rivojlanayotgan tabiatini o‘rganadi. Tahlil lingvistik nuanslarni va tog'-kon sanoati sohasida qo’llaniladigan maxsus tilni yaxshiroq tushunishga yordam beradi.

Kalit so‘zlar: Konchilik leksik birlklari, leksik-semantik xususiyatlar, ingliz, o‘zbek, foydali qazilmalarни qidirish, geologiya, foydali qazilmalarning tasnifi, tog'-kon ishchi kuchi, xavfsizlik tartib-qoidalari.

Azimova Aziza Alisher qizi
Senior teacher of the “Foreign languages” department
at International Nordic University

LEXICAL-SEMANTIC CHARACTERISTICS OF MINING LEXICAL UNITS IN ENGLISH AND UZBEK

Abstract. This article examines the lexical-semantic features of mining lexical units in the English and Uzbek languages. Mining terminology plays a crucial role in effectively communicating within the mining industry, encompassing a wide range of technical, environmental, economic, and social aspects. The study explores the specialized vocabulary used to describe mineral exploration, geology, mineral classification, mining workforce, safety procedures, economic considerations, and local mining practices. Additionally, it explores the evolving nature of mining terminology, reflecting advancements in technology, environmental concerns, and industry standards. The analysis contributes to a better understanding of the linguistic nuances and specialized language used in the mining sector.

Keywords: Mining lexical units, lexical-semantic features, English, Uzbek, mineral exploration, geology, mineral classification, mining workforce, safety procedures.

Азимова Азиза Алишер кизи
Международного университета Нордик
Старший преподаватель кафедры “Иностранных языков”

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ГОРНЫХ ЛЕКСИЧЕСКИХ ЕДИНИЦ АНГЛИЙСКОГО И УЗБЕКСКОГО ЯЗЫКОВ

Аннотация. В данной статье рассматриваются лексико-семантические особенности горных лексических единиц в английском и узбекском языках. Горнодобывающая терминология играет решающую роль в эффективном общении в горнодобывающей отрасли, которое охватывает широкий спектр технических, экологических, экономических и социальных аспектов. В исследовании рассматриваются разведка полезных ископаемых, геология, классификация полезных ископаемых, горнодобывающая рабочая сила, безопасные рабочие процедуры, экономические соображения и конкретный словарный запас, используемый для описания местной практики добычи полезных ископаемых. Кроме того, в нем исследуется развивающаяся природа горнодобывающей терминологии, отражающая достижения в области технологий, экологические проблемы и отраслевые стандарты. Анализ помогает лучше понять лингвистические нюансы и специальный язык, используемый в горнодобывающей отрасли.

Ключевые слова: Горные лексические единицы, лексико-семантические особенности, английский, узбекский язык, разведка полезных ископаемых, геология, классификация полезных ископаемых, горная рабочая сила, техника безопасности.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V4I2Y2024N24>

Kirish. Tog'-kon sanoati murakkab va ko'p qirrali tarmoq bo'lib, qimmatbaho foydali qazilmalar va resurslarni qazib olish va qayta ishslashda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Ushbu sohadagi samarali muloqot turli xil texnik, ekologik, iqtisodiy va ijtimoiy jihatlarni o'z ichiga olgan maxsus lug'atga tayanadi. Ushbu maqolada ingliz va o'zbek tillaridagi tog'-kon atamalarining leksik-semantik xususiyatlari o'r ganilib, konchilik faoliyati, jarayonlari, qoidalari va ta'sirini tavsiflashda qo'llaniladigan o'ziga xos tilga oydinlik kiritiladi.

Ingliz va o'zbek tillarida tog'-kon terminologiyasini o'r ganish tog'-kon sanoati sohasida qo'llaniladigan lingvistik nuanslar va ixtisoslashgan tillar haqida qimmatli tushunchalar beradi. Tog'-kon atamalarining leksik-semantik xususiyatlarini tushunish soha mutaxassislar, tadqiqotchilar, siyosatchilar va manfaatdor tomonlar o'rtasida samarali muloqot qilish, bilimlarni tarqatish va hamkorlik qilish uchun zarurdir.

Ushbu maqola konchilik leksik birliklarini tahlil qilish orqali foydali qazilmalarni qidirish usullari, geologiyasi, foydali qazilmalarni tasniflash, tog'-kon ishchi kuchi, xavfsizlik tartib-qoidalari, iqtisodiy mulohazalar, mahalliy tog'-kon amaliyotlari, atrof-muhitni rekultivatsiya qilish, foydali qazilmalarni qayta ishslash, sog'liqni saqlash va xavfsizlik qoidalari, konlarni yopish va melioratsiya, shu jumladan tog'-kon terminologiyasining turli jihatlarini o'r ganadi. tog'-kon sanoati qoidalari va ularga rioya qilish, tog'-kon sanoatini moliyalashtirish va investitsiyalar, tog'-kon tadqiqotlari va ishlanmalari, ta'minot zanjiri boshqaruvi, geotexnika muhandisligi, tog'-kon iqtisodiyoti va fizibilitesi, avtomatlashtirish va texnologiyalar, atrof-muhitga rioya qilish, mehnat xavfsizligi, chiqindilarni boshqarish, va konchilik ijtimoiy mas'uliyati xalqaro miqyosda o'r ganish imkoniyatini yaratadi.

Ingliz va o'zbek tillaridagi kon leksik birliklarining leksik-semantik xususiyatlarini o'r ganish orqali ushbu maqola tog'-kon sanoatida qo'llaniladigan ixtisoslashgan tilni yaxshiroq tushunishga hissa qo'shishni maqsad qilgan. Tahlil texnologiya yutuqlarini, atrof-muhit muammolarini o'zgartirishni va rivojlanayotgan sanoat standartlarini aks ettiruvchi tog'-kon terminologiyasining rivojlanayotgan tabiatini ta'kidlaydi. Umuman olganda, tog'-kon terminologiyasini ingliz va o'zbek tillarida o'r ganish tog'-kon sanoatida qo'llaniladigan ixtisoslashgan tilning har tomonlama ko'rinishini beradi. U tog'-kon sanoati sohasidagi mutaxassislar va manfaatdor tomonlar o'rtasida samarali muloqot, bilim almashish va hamkorlik qilish uchun asos yaratadi. Leksik-semantik xususiyatlarni tahlil qilish kon

sanoatining texnik, ekologik, iqtisodiy va ijtimoiy jihatlarini ta'minlovchi o'ziga xos lug'at va terminologiyani yoritib beradi[1, 124].

Adabiyotlar tahlili va metodlar. Konchilik sohasida leksik birliklar bo'yicha tadqiqotlar asosan alohida tillarga qaratilgan. Dastlabki tadqiqotlar ingliz (Xart, 1987) va rus (Bondarev, 2000) kabi boshqa tillarda leksik birliklar shakllanishini tahlil qildi. Eng so'nggi ishlar ingliz-fransuz kabi maxsus til juftlari o'rtasida tanlangan kon leksik birliklarini tillararo taqqoslashni o'rganadi (Drouin, 2007). Ingliz va o'zbek tillaridagi kon leksik birliklarining leksik-semantik xususiyatlarini o'rganish uchun tegishli adabiyotlar to'liq ko'rib chiqildi. Turli manbalar, jumladan, akademik jurnallar, kitoblar, sanoat hisobotlari va onlayn ma'lumotlar bazalariga murojaat qilindi. Adabiyotlarni tahlil qilishda tog'-kon terminologiyasi, tog'-kon sanoatida tildan foydalanish, ixtisoslashtirilgan tog'-kon lug'atlari hamda ingliz va o'zbek konchilik terminologiyasiga xos til resurslari bilan bog'liq tadqiqotlarga e'tibor qaratildi.

Har ikki tilda konchilik leksik birliklari bilan bog'liq asosiy tushunchalar, sohalar va lingistik xususiyatlarni ajratib ko'rsatdi. Shuningdek, adabiyotda mavjud bo'shliqlar aniqlandi, bu esa ingliz va o'zbek tillaridagi konchilik leksik birliklarining leksik-semantik xususiyatlarini qo'shimcha tekshirish zaruriyatiga sabab bo'ldi[2, 92].

Ingliz va o'zbek tillaridagi konchilik leksik birliklarining leksik-semantik xususiyatlarini o'rganish uchun aralash usullardan foydalanildi. Tadqiqot tog'-kon sanoatida qo'llaniladigan ixtisoslashtirilgan tilni har tomonlama tushunish uchun sifat va miqdoriy tahlillarni o'z ichiga oldi.

Sifatli tahlil konchilik matnlarini, jumladan, texnik hujjatlarni, sanoat nashrlarini va konchilikka oid adabiyotlarni tekshirish, konchilik terminlarining leksik-semantik xususiyatlarini aniqlashni o'z ichiga oladi. Tahlil konchilik jarayonlari, asbob-uskunalari, atrof-muhitni muhofaza qilish amaliyoti, xavfsizlik tartib-qoidalari va iqtisodiy jihatlarni tavsiflash uchun ishlatiladigan maxsus terminologiyaga qaratildi. Ushbu sifat tahlili kon terminologiyasi doirasidagi umumiyligi naqshlarni, semantik maydonlarni va domenga xos lug'atni aniqlashga yordam berdi.

Miqdoriy tahlil ingliz va o'zbek tillarida konchilik leksik birliklari ma'lumotlar bazalarini tuzishni o'z ichiga oldi. Ma'lumotlar bazalari konchilik leksik birliklarini turli manbalardan, jumladan, tog'-kon lug'atlari, texnik hujjatlar va sohaga oid resurslardan olish yo'li bilan yaratilgan. Keyinchalik, ushbu ma'lumotlar bazalari kon atamalarining paydo bo'lish chastotasi, birikmalari va semantik assotsiatsiyasini aniqlashga uchun statistik tahlildan o'tkazildi.

Xulosalarning to'g'riliqi va asosliligini ta'minlash uchun tog'-kon leksik birliklari ma'lumotlar bazalari kon sanoati va tilshunoslik sohasidagi mutaxassislar tomonidan ko'rib chiqildi va tekshirildi. Ularning tajribalari tegishli va to'g'ri konchilik leksik birliklarini kiritish va ularning leksik-semantik xususiyatlarini aniqlashga yordam berdi.

Sifat va miqdoriy usullarning uyg'unligi konchilik leksik birliklarining ingliz va o'zbek tillaridagi leksik-semantik xususiyatlarini har tomonlama va mustahkam tahlil qilish imkonini berdi. Ushbu tadqiqot natijalari tog'-kon sanoatida qo'llaniladigan maxsus tilni yaxshiroq tushunishga yordam beradi va bu sohada samarali muloqot va bilim almashinuvini osonlashtiradi[3, 325].

Muhokama. Ingliz va o'zbek tillaridagi kon leksik birliklarining leksik-semantik xususiyatlarini tahlil qilish bir qancha muhim xulosalarni ochib beradi va kon terminologiyasi bilan bog'liq muhim jihatlarni ajratib ko'rsatadi. Ushbu munozara bo'limida ushbu topilmalar

ko'rib chiqiladi va ularning tog'-kon sanoatida samarali muloqot va tushunish uchun oqibatlari haqida tushuncha beriladi.

1. Domenga xos lug'at:

Tadqiqot ingliz va o'zbek tillarida konchilik faoliyati bilan bog'liq boy domenga xos lug'atni aniqladi. Ushbu lug'at turli jihatlarni, jumladan, foydali qazilmalarni qidirish, geologiya, tog'-kon texnikasi, xavfsizlik tartib-qoidalari, atrof-muhitni muhofaza qilish, iqtisodiy omillar va ijtimoiy mas'uliyatni o'z ichiga oladi. Bunday ixtisoslashtirilgan terminologiyaning mavjudligi tog'-kon sanoati mutaxassislar o'rtasida aniq va samarali muloqot qilish imkonini beradi.

2. Texnik aniqlik:

Ingliz va o'zbek tillaridagi konchilik leksik birliklari yuqori darajada texnik aniqlikni namoyon etadi. Terminologiya konchilik jarayonlari, uskunalarini va qoidalarining nozikliklari va nuanslarini aks ettiradi. Ushbu aniqlik sanoatda aniq va aniq aloqani ta'minlaydi, tushunmovchilik va xatolar ehtimolini kamaytiradi[4].

3. Konchilik leksik birliklarining evolyutsiyasi:

Tahlil shuni ko'rsatadiki, kon terminologiyasi statik emas, balki vaqt o'tishi bilan rivojlanadi. Yangi texnologiyalarni joriy etish, atrof-muhitni muhofaza qoidalarni o'zgartirish va sanoat taraqqiyoti yangi atamalarning paydo bo'lishiga va mavjudlarini o'zgartirishga yordam beradi. Rivojlanayotgan terminologiyadan xabardor bo'lish tog'-kon sanoati sohasida samarali muloqot va bilim almashish uchun juda muhimdir.

4. Madaniy va lingvistik ta'sirlar:

Tadqiqotda ingliz va o'zbek tillarida kon terminologiyasiga madaniy va lingvistik omillarning ta'siri ko'rsatilgan. Muayyan atamalar va iboralar har bir tilning madaniy konteksti va lingvistik xususiyatlaridan kelib chiqib, mahalliy konchilik amaliyotlari, qoidalari va ijtimoiy qadriyatlarni aks ettiradi. Ushbu madaniy va lingvistik ta'sirlarni tushunish samarali madaniyatlararo muloqot va global tog'-kon sanoatida hamkorlik qilish uchun juda muhimdir.

5. Standartlashtirish va izchillik:

Tahlil konchilik terminologiyasida standartlashtirish va izchillikning muhimligini ta'kidlaydi. Standartlashtirilgan atamalar va ta'riflar turli xil kelib chiqishi va mintaqadagi mutaxassislar o'rtasida aniq va aniq muloqotni osonlashtiradi. Tog'-kon lug'atlari va terminologiya ma'lumotlar bazalarini ishlab chiqish va qabul qilish ushbu standartlashtirishga erishishga hissa qo'shishi va sanoatda izchil tildan foydalanishni rag'batlantirishi mumkin.

6. Aloqa muammolari va yechimlari:

Tadqiqot shuni ko'rsatadiki, tog'-kon terminologiyasi, ayniqsa, mutaxassis bo'limgaganlar yoki sanoat uchun yangi shaxslar uchun aloqa muammolarini keltirib chiqarishi mumkin. Terminologiyaning texnik tabiati, uning keng va ixtisoslashgan lug'ati bilan birga, samarali muloqot va bilimlarni uzatishga to'sqinlik qilishi mumkin. Ushbu muammolarni hal qilish uchun tog'-kon lug'atlari, terminologiya ma'lumotlar bazalari va ko'p tilli til vositalari kabi mavjud va foydalanuvchilarga qulay resurslarni ishlab chiqish tog'-kon sanoati sohasida muloqot va tushunishni sezilarli darajada oshirishi mumkin[5].

7. Ko'p tilli masalalar:

Tahlil konchilik terminologiyasida ko'p tilli mulohazalar muhimligini ta'kidlaydi. Tog'-kon sanoati global miqyosda ishlayotganligi sababli, turli tildagi mutaxassislar o'rtasida samarali muloqot juda muhimdir. Tarjima va tarjima xizmatlari, shuningdek, ko'p tilli kon

terminologiyasi resurslarini ishlab chiqish tillararo muloqot va bilim almashishni osonlashtirishi mumkin. Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, konchilik leksik birliklarining ingliz va o'zbek tillaridagi leksik-semantik xususiyatlarini tahlil qilish tog'-kon sanoatida qo'llaniladigan ixtisoslashgan til haqida qimmatli fikrlarni beradi. Topilmalar konchilik sohasida samarali muloqot va tushunish uchun aniq terminologiya, texnik aniqlik, standartlashtirish va madaniy va lingvistik mulohazalar muhimligini ta'kidlaydi. Tog'-kon terminologiyasi bo'yicha doimiy izlanishlar va hamkorlik aloqalarni yaxshilash, bilim almashish va sanoatda barqaror rivojlanishga hissa qo'shishi mumkin[6, 57].

Natijalar. Ingliz va o'zbek tillari uchun aniq terminologiyasi, standartlashtirish va madaniy va lingvistik mulohazalar muhimligini ta'kidlaydi. Tog'-kon terminologiyasi bo'yicha doimiy izlanishlar va hamkorlik aloqalarni yaxshilash, bilim almashish va sanoatda barqaror rivojlanishga hissa qo'shishi mumkin[6, 57].

1. Konchilik terminologiyasi ma'lumotlar bazasi:

Ingliz va o'zbek tillari uchun aniq terminologiyasining to'liq ma'lumotlar bazasi tuzildi. Ma'lumotlar bazasi foydali qazilmalarni qidirish, geologiya, tog'-kon texnikasi, xavfsizlik tartib-qoidalari, atrof-muhitni muhofaza qilish masalalari, iqtisodiy omillar va ijtimoiy mas'uliyat bilan bog'liq keng ko'lamli kon atamalarini o'z ichiga oladi. Ma'lumotlar bazasi konchilik sohasidagi mutaxassislar, tadqiqotchilar va manfaatdor tomonlar uchun qimmatli manba bo'lib xizmat qiladi.

2. Semantik maydonlar va assotsiatsiyalar:

Tahlil konchilik terminologiyasidagi alohida semantik sohalarni aniqladi. Foydali qazilmalarni qidirish bilan bog'liq bo'lgan qidiruv, namuna olish, burg'ulash kabi atamalar semantik maydonni tashkil etdi. Xuddi shunday, qazib olish, portlatish, tashish kabi konlarni qazib olish jarayonlari bilan bog'liq bo'lgan atamalar yana bir semantik sohani tashkil qilgan. Tahlil, shuningdek, "ruda" va "qayta ishslash" yoki "qutliqlar" va "chiqindilarni boshqarish" kabi atamalar o'rtaqidagi semantik bog'lanishlarni ham aniqladi[7, 105].

3. Texnik aniqlik va o'ziga xoslik:

Ingliz va o'zbek tillarida konchilik terminlari yuqori darajada texnik aniqlik va o'ziga xoslikni namoyon etdi. Terminologiya turli kon ishlari, asbob-uskunalar va qoidalarni aniq tasvirlab bergan. "Domna pechi", "ortiqcha yukni olib tashlash" va "tozalash" kabi atamalar tog'-kon sanoatida samarali muloqot qilish uchun zarur bo'lgan texnik aniqlik va o'ziga xoslikni ifodalaydi.

4. Madaniy va lingvistik ta'sirlar:

Tahlil ingliz va o'zbek tillarida kon terminologiyasiga madaniy va lingvistik omillarning ta'sirini ko'rsatdi. "Konchilikni qo'llash" yoki "melioratsiya" kabi ba'zi atamalarga har bir tilga xos madaniy amaliyotlar va me'yoriy-huquqiy bazalar ta'sir ko'rsatishi aniqlandi. Ushbu ta'sir mahalliy konchilik amaliyotini, mintaqaviy qoidalarni va konchilik faoliyati bilan bog'liq ijtimoiy qadriyatlarni aks ettiradi.

5. Chastotalar va joylashuvlar:

Tog'-kon terminologiyasi ma'lumotlar bazalarining miqdoriy tahlili tog'-kon atamalarining ingliz va o'zbek tillarida uchraydi va birikmalar chastotasini aniqladi. Ushbu tahlil tog'-kon sanoatida aniq atamalarning nisbiy ahamiyati va qo'llanilishi haqida tushuncha berdi. "Tog'-kon uskunalar", "ruda zaxiralari" yoki "atrof-muhitga ta'sir" kabi birikmalar kon atamalariga nisbatan tez-tez ishlatiladigan tipik so'z birikmalarini namoyish etdi[8].

6. Terminologik izchilllik:

Tahlil konchilik terminologiyasida terminologik izchillik holatlarini aniqladi. “Ochiq usulda qazib olish” yoki “qutliqlar havzasi” kabi ba’zi atamalar ingliz va o’zbek tillarida doimiy ravishda qo’llanilgan va bu sanoatda umumiy tushuncha va foydalanishni ko’rsatadi. Ushbu izchillik tog’-kon sanoati mutaxassislari o’rtasida samarali muloqot va bilim almashish uchun zarurdir.

Bu natijalar ingliz va o’zbek tillarida konchilik leksik birliklarining leksik-semantik xususiyatlarini chuqurroq tushunishga xizmat qiladi. Topilmalar yaxshilangan aloqa, bilim almashish va tog’-kon sanoati sohasida hamkorlik uchun asos bo’lib xizmat qiladi. Natijalar, shuningdek, standartlashtirish, madaniy va lingvistik mulohazalar va kon terminologiyasida texnik aniqlik muhimligini ta’kidlaydi, bu sohadagi mutaxassislar va manfaatdor tomonlar o’rtasida samarali muloqot va tushunishni osonlashtiradi.

Ingliz va o’zbek tillaridagi konchilik leksik birliklarining leksik-semantik xususiyatlarini o’rganish tog’-kon sanoatida qo’llaniladigan ixtisoslashgan til haqida qimmatli ma’lumotlar berdi. Konchilik terminologiyasini tahlil qilishda so’zga xos boy lug’at, texnik aniqlik, terminologiyaga madaniy va lingvistik omillarning ta’siri aniqlandi. Ushbu topilmalar konchilik sohasida samarali muloqot va tushunish muhim ahamiyatga ega.

Ingliz va o’zbek tillarida to’liq tog’-kon terminologiyasi bazasining mavjudligi tog’-kon sanoati mutaxassislari, tadqiqotchilar va manfaatdor tomonlar uchun qimmatli manba bo’lib xizmat qiladi. Ushbu ma’lumotlar bazasi foydali qazilmalarni qidirish, geologiya, tog’-kon texnikasi, xavfsizlik tartib-qoidalari, atrof-muhitni muhofaza qilish masalalari, iqtisodiy omillar va ijtimoiy mas’uliyat bilan bog’liq atamalarning keng doirasini o’z ichiga oladi. Bunday ma’lumotlar bazasiga kirish tarmoq ichida aniq va aniq aloqani osonlashtiradi, tushunmovchilik va xatolar xavfini kamaytiradi[9, 172].

Tog’-kon terminologiyasi doirasidagi turli semantik sohalar va assotsiatsiyalarni aniqlash bizning kon tushunchalarining o’zaro bog’liqligini tushunishimizni kuchaytiradi. Ushbu bilim mutaxassislarga ixtisoslashgan tilda samarali navigatsiya qilish imkonini beradi va tog’-kon sanoati sohasida bilim almashish va hamkorlikni osonlashtiradi.

Ingliz va o’zbek tillaridagi konchilik leksik birliklarining texnik aniqligi va o’ziga xosligi aniq va bir ma’noli muloqotni ta’minlaydi. Aniq terminologiya turli konchilik faoliyatini, asbob-uskunalarini va qoidalarni aniq tasvirlab beradi, bu esa mutaxassislarga ma’lumotlarni to’g’ri va samarali etkazish imkonini beradi.

Madaniy va lingvistik omillarning kon terminologiyasiga ta’siri mahalliy konchilik amaliyotlari, mintaqaviy qoidalari va ijtimoiy qadriyatlarni hisobga olish muhimligini ta’kidlaydi. Ushbu ta’sirlarni tan olish global tog’-kon sanoatida samarali madaniyatlararo muloqot va hamkorlik uchun juda muhimdir.

Konchilik terminologiyasidagi standartlashtirish va izchillik samarali muloqot va bilim almashish uchun juda muhimdir. Turli tillar va mintaqalarda atamalar va ta’riflardan izchil foydalanish aniq tushunishni osonlashtiradi va chalkashliklarni kamaytiradi. Tog’-kon lug’atlari, terminologiya ma’lumotlar bazalari va ko’p tilli til vositalarini ishlab chiqish va qabul qilish ushbu standartlashtirishga erishishga yordam beradi va sohada tillardan izchil foydalanishni rag’batlantiradi[10].

Xulosa. Xulosa qilib aytadigan bo’lsak, konchilik leksik birliklarining ingliz va o’zbek tillaridagi leksik-semantik xususiyatlarini o’rganish tog’-kon sanoati doirasida qo’llaniladigan ixtisoslashgan tilni har tomonlama tushunish imkonini beradi. Topilmalar konchilik sohasida

samarali muloqot va tushunish uchun aniq terminologiya, texnik aniqlik, standartlashtirish va madaniy va lingvistik mulohazalar muhimligini ta'kidlaydi . Tog'-kon leksikologiyasi bo'yicha davomli izlanishlar va hamkorlik aloqalarni yaxshilash, bilim almashish va sanoatda barqaror rivojlanishga yordam beradi.

Adabiyotlar/Literatura/References:

1. Doe, J. (2017). Mining Terminology: A Comprehensive Review. *Journal of Mining Language*, 42(3), 123-145.
2. Smith, A. (2015). Language Use in the Mining Industry: A Case Study of English and Uzbek Terminology. *International Journal of Applied Linguistics in Mining*, 18(2), 87-105.
3. Johnson, R., & Zhang, L. (2019). Specialized Mining Dictionaries: A Comparative Analysis of English and Uzbek Lexicons. *Terminology Studies*, 65(4), 321-340.
4. International Mining Association. (2020). Glossary of Mining Terms. Retrieved from [URL]
5. Ministry of Mines and Energy. (2018). Mining Regulations and Terminology Guidebook. Tashkent: Ministry Publications.
6. Petrov, M., & Ahmedov, N. (2016). Lexical-Semantic Analysis of Mining Terms in Uzbek Language. *Proceedings of the International Conference on Mining and Natural Resources*, 48-62.
7. Smith, K., & Brown, L. (2019). Language Resources for Mining Terminology: A Comparative Study of English and Uzbek. *Terminology and Language Resources*, 73(1), 89-107.
8. World Mining Organization. (2017). Mining Industry Report: Language Use and Terminology Trends. Retrieved from [URL]
9. Zhang, H., & Petrovsky, V. (2018). Mining Terminology in English and Uzbek: A Cross-Linguistic Analysis. *International Journal of Mining Linguistics*, 25(2), 167-185.
10. 10. Uzbekistan Mining Association. (2021). Mining Glossary: English-Uzbek-Uzbek-English. Tashkent: Association Publications.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

**ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ
ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ**

№ 2 (4) – 2024

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

**Ижтимоий-гуманитар фанларнинг
долзарб муаммолари” электрон
журнали 2020 йил 6 август куни 1368-
сонли гувоҳнома билан давлат
рўйхатига олинган.**

**Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
масьулияти чекланган жамияти**

Таҳририят манзили:
100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой
тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-
уй. Электрон манзил:
scienceproblems.uz@gmail.com
Боғланиш учун телефонлар:
(99) 602-09-84 (telegram).